

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 43. Fama & infamatio quæ & quotuplex, qualem probationem
faciat, & quali ipsa probatione indigeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

latus legitime, à crimine de quo inquiritur, de crimine enim à quo absolutus per sententiam definitivam, vel etiam condemnatus vel punitus denuo inquiri nequit. Abb. in c. de his. h. t. Alexand. vol. 1. conf. 1. col. penult. Marant. p. 6. tit. de inquisit. n. 49. limitans id ipsum pluribus num. seq. juxta ea, quæ dicta sunt supra de accusatione & denunciatione q. 17. plura huc spectantia ad personam, qualis ea esse debeat, ut de ea inquiri possit, dabunt quæst. seq.

Quæst. 42. De quibus delictis inquiri possit ex officio nemine accusante aut denunciante?

R Esp. in genere judicem competentem procedere posse ex officio ad inquirendum de quibuscumque delictis præcedente accusatione vel denunciatione tam de jure civili, quam canonico. Et contra sine iis præviis id regulariter eum non potest, tanquam regulam supponunt passim AA. Marant. l. c. n. 105. Farin. l. c. n. 8. arque etiam Judex de omni crimine, in quo intervenit accusator, & pendente accusatione in judicio deducta moritur, inquisitionem prosequi debet, ne delicta impunita permanent, Marant. l. c. n. 180. cum Bart. in l. 3. §. 1. col. fin. ff. de lib. agnos. & in l. inter accusatum. ff. de judic. publ. & id locum habet, accusatore absente, vel accusatore desistente, colludente & transigente, Marant. l. c. Nihilominus hodie ex recepta generali locorum consuetudine, etiam de jure & foro civili permixtum est Judici in omnibus delictis procedere ex officio, sine accusatione & denunciatione; ac ita inquisitio, quæ aliàs non erat, nisi remedium extraordinarium, quæ Judex sic procedere poterat, non nisi in delictis exceptis, facta est remedium ordinarium, non secus ac accusatio & denunciatio, Pirh. h. t. num. 49. teste Clar. l. c. q. 1. n. 3. lim. 3.

2. Resp. Secundò in specie: Potest inquiri de crimine ad poenam ordinariam, de quo quis absolutus per viam denunciationis evangelicæ, quia per dictam denunciationem actum tantum fuit, ut denunciatus emendaretur, non ut puniretur, Marant. l. c. n. 86. Item de delictis, de quibus absolutus in foro conscientie; quia etiam salutarem poenitentiam pro his receperit, perque eam satisfactio præstata Deo & Ecclesiæ; non tamen reipublicæ per delictum offensæ, adeoque in ordine ad poenam legitimam inquiri potest, Marant. l. c. n. 87. citatis Felin. & Abb. in c. de his. h. t. Secundò, id potest etiam ad commodum privatorum circa crimen usuræ manifestum, dum usurarius extorsit usuras ab aliquo debitore, quas fortè ob ejus potentiam debitor repetere non audet, ita tunc nemine petente potest inquirere contra eum, & compellere ad restitutionem usurarum, c. cum in diocesi de usur. Abb. in c. suas. eod. tit. not. 2. ubi etiam, quod possit ex officio impedire, ne usuras necdum solutas exigat, Marant. p. 6. t. de inquisit. n. 106. An verò possit Judex etiam ecclesiasticus inquirere criminaliter contra usurarium, eumque puniri poena criminali, non convenit inter AA. adstruit Marant. n. 111. & utriusque sententiae rationes deducendo, ac tandem adherendo affirmativè eandem fuisse stabilis; quem vide. Tertiò, in omni delicto, quod committitur per conspirationem, dum nempe plures conspirant seu conjurant simul in aliquod malum, L. 1. c. de monopolis, & ibi Bald. Marant. l. c. n. 128. qui etiam n. 129. varias poenas taliter conspirantium enumerat. Quartò, in omni causa miserabilium per-

R. P. Lenz. Jur. Can. Lib. V.

sonarum (quales censentur pupilli & viduæ, dum pauperes sunt, secus si tales non sint, Marant. n. 233.) potest ex officio Judex inquirere ad privatum etiam earum commodum, in injuriam illis illatam, Abb. in c. ad nostram. il. 2. de jurejur. col. 2. in fin. Alex. in l. 1. ff. de jur. omni. judic. col. 1. aliique citati à Marant. n. 232. quin & dando illis ex officio advocatum, L. nec quidquam. ff. de off. procur. Quinè, in casibus & delictis, quæ notoriè liquent Judici ex actis, etiam ea nemine petente supplendo, c. significaverunt de testib. Felin. in c. ex tenore de rescriptis col. fin. Marant. num. 234. quin & inquirere sic potest de omni crimine undecumque notorio, L. ea quidem c. de accusat. & ibi Bald. Salic. Marant. n. 162. Sextò, potest Episcopus, seu Judex ecclesiasticus habens suspicionem de parentela conjugum, nemine petente inquirere de quolibet impedimento matrimonii, c. porro. in fin. de divort. Abb. ibid. Gl. in c. 1. de offic. ordin. v. Canonis. Marant. n. 136. Septimò, in omni crimine & injuria commissa contra Ecclesiam & ecclesiasticas personas, aut etiam commisso in Ecclesia, L. quis in hoc. c. de Episc. & Cleric. & ibi Bald. Marant. n. 141. Octavò, in omni crimine Sacrilégii, & in specie in blasphemia Dei, Marant. num. 143. & 144. Nondò, contra tutorem suspectum, etiam ad removendum illum ab officio, L. 3. §. praterea. ff. de suspect. tut. & ibi Bart. Marant. n. 147. idque favore pupilli, dum aliàs ad privati utilitatem ita inquiri nequit, Marant. l. c. Decimò, de omni delicto commisso contra se, vel in judicio incidenter, dum ipse cognoscit de causa principali, Bald. in L. jubemus. c. de prob. col. 2. in fin. Marant. n. 151. quin &, ut idem n. 157. Ubicumque Judex incidenter cognovit de crimine, potest de eo inquirere nemine accusante. Undecimò, ita inquirere potest de delicto commisso per suum officialem in officio, non tamen de commisso extra illud, nisi sit notorium, Bart. in l. si quis forte. §. 1. ff. de poenis. Marant. n. 161. Duodecimò, de omni crimine, de quo præcessit inquisitio generalis ad inveniendos malefactores; cum ea inquisitio sit præparatio ad specialem inquisitionem contra eosdem repertos, Bart. in L. jubemus. c. de probat. col. 2. Bald. in L. ea quidem. c. de accusat. col. 7. Abb. in c. bona. il. 1. de elect. not. 6. Marant. n. 164. & 174. Decimò tertiò, de crimine lenocinii inquirere potest sine accusatore, Marant. n. 162. idem cum Angel. dicens n. 170. de adulterio, aliis id ipsum limitantibus; si sit notorium. Decimò quartò, de crimine læsæ majestatis per extrav. ad reprimendum, Marant. n. 175. quamplurimos alios casus, in quibus Judex inquirere potest, nemine accusante vel denunciante, vide collectos à Marant. an. 106.

Quæst. 43. Fama & infamatio, quæ & quotuplex, qualem probationem faciat, & quali ipsa probatione indicat?

R Esp. Primò: Fama sumitur tam in bonam, quam malam partem, in priore acceptione, est nomen bonum, seu status illæ dignitatis, moribus ac vita comprobatus, L. 5. §. 1. ff. de var. & extraord. cogn. Pirh. h. t. num. 57. not. 4. cum Mascard. de prob. vol. 2. concl. 747. n. 3. In secunda acceptione est idem, quod infamia, diciturque status læsæ dignitatis, vita & moribus reprobat, ut Fagn. in c. 7. de cohab. cler. & mulier. Pirh. l. c. dicitur fama clamorosa, quæ latè divulgata, Abb. in c. qualiter & quando. num. 5. differt à rumore, quod

quod is ab incerto, fama à certo autore prodit, quoddamque fama per totam vel majorem viciniam partem sparsa, rumor non nisi per minorem, AA. in cit. c. 7.

2. Resp. Secundò. Fama, etsi sufficiat ad inquirendum contra infamatum, Clar. §. fin. q. 2. n. 1. Pirh. b. t. n. 58. not. §. se sola tamen, nec in civilibus, nec in criminalibus plenam probationem facit; ut idem cum Glos. in cit. c. qualiter. v. famam. imò nec semiplenam in criminalibus, utpote in quibus requiritur probatio luce meridiana clarior, ut Farin. in prax. crim. p. 1. l. 1. tit. 5. q. 47. n. 39. faciet tamen probationem plenam, si orta fama ex verisimilibus causis & conjecturis, adsintque insuper alie conjecturæ & præsumptiones graves, urgentes, ex se sufficientes ad semiplenam probationem constituendam, Farin. l. c. n. 88. Masc. concl. 122; n. 22. & seq. quos citat & sequitur Pirh. l. c.

3. Resp. Tertiò. Dum ad inquirendum prærequiritur probatio seu infamia, non hoc ipso requiritur probatio infamiae, seu ut Judex processum inquisitionis incipiat à probatione infamiae; sunt enim hæc duo: *præquiri infamiam, & præquiri probationem infamiae*, valde inter se distincta; sed sufficit ei, de illa constare quacunque ratione; ita Glos. in cit. c. qualiter b. t. v. acquirendum. Abb. ibidem. n. 17. Fagn. n. 64. Pirh. b. t. n. 75. idque, etiam si inquirendus negaret se infamatum, Pirh. l. c. Sed neque tenetur Judex, dum procedit ex officio, facere fidem de infamia, cui enim eam faceret, cum ipse sit Judex? Pirh. l. c. tenetur tamen plenam fidem de ea facere Judex à quo coram Judice ad quem, si inquisitus appellaret, Abb. Fagn. l. c. Jo. Andr. in idem c. qualiter b. t. num. 36. his præmissis tanquam prænotatis sit

Quæst. 44. An & quando infamia prærequiratur ad inquirendum generaliter?

Resp. Inquisitio generalis, seu generalissima, quæ fit ad investigandum non unum, sed plura in genere delicta, ut institui possit etiam judicialiter, nullius in particulari personæ infamia prærequiritur, Abb. in c. 1. de offic. ord. Farin. l. c. p. 1. l. 1. de inquis. tit. 1. q. 9. n. 18. Marant. l. c. n. 29. Clar. §. fin. q. 6. n. 1. Less. de just. l. 2. c. 29. n. 108. de Lug. de just. d. 37. §. 5. n. 56. Pirh. b. t. n. 50. Wiestn. n. 74. & 75. cum comm. DD. tam Jurist. quam Canonist. juxta praxin quotidianam tribunalium, tam sæcularium, quam ecclesiasticorum etiam regularium, ex ea ratione, quoddam hæc inquisitio necessaria sit ad purgandam reipublicam à criminibus, & refranandos mores perditos; & ex altera parte nulli per eam fiat injuria, cum de nullo in particulari inquiretur. His non obstante, quoddam quorundam scelera occulta detegantur; cum id sit per accidens, & præter intentionem inquirentis in ea solum, quæ jam publica sunt, etique incommodo prævalere debeat bonum commune, dum hac ratione manifestantur multa crimina mansura aliàs incognita & impunita, Pirh. l. c. Unde jam etiam subditi interrogari in hac inquisitione, etiam sub juramento non teneantur respondere manifestando delicta occulta illorum, qui ratione illorum nulla laborant infamia, Arg. cit. c. qualiter. Pirh. n. 51. Lug. l. c. remittens ad Less. l. c. num. 109. & Suar. Tom. 4. de relig. t. 10. l. 10. c. 1. num. 7. Quin & nec licet interrogari possunt de talibus delictis occultis, si probari nequeant in judicio, & consequenter nec puniri; cum tunc manifestatio il-

lorum serviret tantum ad injustam infamationem, & sic peccaretur contra justitiam, Pirh. l. c. citata Lessio, ubi ante n. 112. & Laym. l. 3. t. 6. c. 2. n. 3. cujus proinde rationem reddit de Lugo l. c. Quoddam Prælatus nequeat, præcipere aliquid, contra jus naturæ obligans ad non diffamandum proximum, quamvis addat, hanc rationem non videri omnino efficacem, ex eo, quoddam qui sciens occultum delictum, potest illud probare in judicio, possit, si velit, desuper accusare, adeoque Judex obligando illum ad manifestandum illud, nihil iniquum ageret, adeoque nec præcipiendo illud manifestare, si desuper interrogetur. Verum neque manifestari posse delicta occulta, etsi probari possent in judicio, constat ex eo; quia interrogatio & manifestatio tenderet ad punitionem; cum tunc requiratur infamatio; ita Less. Pirh. l. c. nisi forte manifestatio facta Prælato necessaria esset ad emendationem delinquentis, (in quo casu manifestandum Prælato, non tanquam Judici, sed tanquam patri) vel nisi necessarium ad avertendum grave malum reip. vel privati innocentis, Less. n. 122. Pirh. l. c. cujus tamen postremo contrarium asserere videtur Reiffenst. dum n. 158. ait, inquisitionem generalem judicialiter, id est, ad punitionem & vindictam institui posse nulla præcedente infamia, arg. c. 1. de offic. ordin. quam limitationem etiam adjicit de Lugo l. cit. n. 57. & 58. Neque lucusque dictis de inquisitione generali advertantur textus quidam juris expressè requirentes præviam infamiam, cum hi non de generali, sed specialis inquisitione intelligendi, Reiffenst. b. t. n. 160. cum Passerin. in tribun. regul. q. 8. n. 13. & 14. & Ameno. De cætero, ut iidem, etsi non requiratur infamia vera, requiratur tamen aliqua suspicio, præsumptio vel indicia, aut aliqua relatio alicubi committi delicta, & esse homines morum depravatorum, dum inquisitio generalis instituitur judicialiter, eo quoddam, cum taliter instituta tendat ad punitionem & vindictam publicam, ad quam nemo condemnari potest sine accusatore, & nemo esse possit simul accusator, aut denunciator & Judex, adesse debeat aliquid, quod loco famæ deficientis vices accusatoris & denunciatoris subeat, quale quid sunt dicta indicia, præsumptiones, suspensiones; ita Reiffenst. b. t. n. 162. unde dum Pirh. alique ajunt, ad inquisitionem generalem procedi posse sine ulla prævia occasione, intelligendi sunt de inquisitione generali instituta paternè ex mero inquirentis officio, ut fit ordinariè dum Episcopi diocesis, & regulares visitatores monasteria visitant.

Quæst. 45. Ad inquisitionem mixtam, an & qualiter prærequiratur infamatio?

1. Resp. Primò. Inquisitio mixta seu generalis secundum quid (nimirum respectu personæ) dum ubi de delicto commissio constat, inquitur solum generatim in personam, quæ illud commiserit, non tantum potest, sed & debet institui nulla præcedente infamiatione, aut etiam suspicione de aliqua in particulari persona, Farin. l. c. q. 9. n. 18. Clarus §. fin. q. 5. n. 5. Less. cit. c. 29. n. 114. Laym. l. 3. t. 6. c. 2. n. 3. Suar. l. c. c. 11. n. 4. de Lug. l. c. n. 58. Pirh. b. t. n. 54. cum commun. & juxta praxin ordinariam utriusque fori, Arg. l. 1. §. qui questionem. ff. de quest. contra Cajet. & Sot. apud Less. negantes licere talem inquisitionem, Quod autem possit institui talis inquisitio, ex eo liquet, quoddam per eam nullius fama lædatur, quam